

Łódź, 20 stycznia 2026 r.

Szanowni Państwo,

mamy zaszczyt zaprosić na XII konferencję naukową z cyklu

JĘZYK – OBYCZAJ – WSPÓLNOTA,

organizowaną przez Zakład Historii Języka Polskiego Uniwersytetu Łódzkiego we współpracy z Zakładem Językoznawstwa Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Konferencja odbędzie się w dniach **16-17 czerwca 2026 roku w Uniejowie** (woj. łódzkie). Miejszem obrad będzie **Hotel Lawendowe Termy**, ul. Abp. Jakuba Świnki 10, 99-210 Uniejów (<http://lawendowetermy.pl/>).

Proponujemy podjęcie wspólnej refleksji wokół następującego zagadnienia:

Jednostka a/i wspólnota. Między konwencją a oryginalnością

W tegorocznej edycji w centrum naszych rozważań pragniemy postawić człowieka – członka wspólnoty i użytkownika polszczyzny, bowiem historia języka to nie tylko dzieje systemu, ale przede wszystkim historia ludzi, którzy ten system tworzyli i przekształcali. Temat chcemy potraktować dwuaspektowo.

Po pierwsze, ze względu na przypadającą w 2026 roku 180. rocznicę urodzin i 110. rocznicę śmierci **HENRYKA SIENKIEWICZA** – jednym z głównych tematów naszej konferencji chcemy uczynić twórczość (literacką, epistolarną, publicystyczną) wybitnego pisarza – z jednej strony silnie zakorzenioną w tradycji (konwencja), z drugiej zaś – będącą wzorcem oryginalności artystycznej, kształtującym polszczyznę kilku pokoleń. Zależy nam na analizach skupionych na problemach języka, stylu i gatunku dorobku noblisty.

Po drugie, naszą uwagę zamierzamy skierować na relację między tym, co wspólnotowe, utrwalone i konwencyjne, a tym, co jednostkowe, nowatorskie i oryginalne. Relację tę chcemy rozpatrywać zarówno synchronicznie, jak i diachronicznie, z perspektywy historii języka, dziejów stylów, tradycji gatunkowych oraz praktyk dyskursywnych. Zachęcamy do podejmowania refleksji nad rolą jednostki (autora, skryby, tłumacza, redaktora) w kształtowaniu języka oraz nad mechanizmami, dzięki którym indywidualne wybory językowe stają się elementem wspólnotowego uzusu lub pozostają świadectwem oryginalności i odrębności. Przedmiotem zainteresowania mogą być m.in. procesy normalizacji i standaryzacji, strategie stylistyczne i retoryczne, konwencja gatunkowa jako wymóg wspólnoty a indywidualne strategie autorskie, przełamywanie schematów stylowych,

oryginalność jako kategoria wartościująca w historii języka, a także relacje między językiem a tożsamością – indywidualną i zbiorową. Pragniemy przyrzeć się temu, jak konwencja i innowacja współistnieją w historii języka, w stylach i dyskursach, w jaki sposób konwencje językowe scalają wspólnotę użytkowników polszczyzny, a jednocześnie jak indywidualna inwencja czy nowatorstwo językowe wpływają na ewolucję tych norm. Interesują nas zarówno procesy utrzymywania ciągłości w systemie językowym, jak i przejawy kreatywnej twórczości.

Wierzmy, że ważne tematy wymagają dobrych miejsc, a wartościowe idee rodzą się w inspirującym otoczeniu, dlatego tym razem zapraszamy Państwa do malowniczego Uniejowa. Hotel Lawendowe Termy, położony w sąsiedztwie rzeki Warty i Zamku Arcybiskupów Gnieźnieńskich, oferuje idealne warunki do pracy i odpoczynku. Pragniemy, aby intensywny program naukowy znalazł swoją przeciwwagę w chwilach wytchnienia. Mamy nadzieję, że bliskość natury oraz relaks w hotelowej strefie termalnej pozwolą Państwu zregenerować siły po dniu pełnym wrażeń. Liczymy, że ta sprzyjająca odprężeniu atmosfera będzie doskonałym tłem zarówno dla merytorycznej debaty, jak i integracji naszego środowiska.

Informacje organizacyjne

Osoby zainteresowane prosimy o wypełnienie formularza zgłoszeniowego [[Zgłoszenie - konferencja "Jednostka a/i wspólnota. Między konwencją a oryginalnością" – Wypełnij formularz](#)] oraz przesłanie go w terminie **do 10 marca 2026 roku**. Informację o akceptacji referatu prześlemy po 20 marca 2026 r. W razie potrzeby mogą Państwo porozumiewać się z nami, korzystając z poczty elektronicznej: anetta.gajda@uni.lodz.pl, magdalena.wismont@filologia.uni.lodz.pl.

Opłata konferencyjna wynosi **750 zł** i obejmuje: materiały konferencyjne, uroczystą kolację, obiady, przerwy kawowe oraz publikację referatu (pod warunkiem otrzymania pozytywnych recenzji). Termin dokonania opłaty konferencyjnej: 20 kwietnia 2026 r.

Dla uczestników konferencji przygotowaliśmy pokoje w preferencyjnych cenach:

- pokój jednoosobowy: 368 zł / doba (ze śniadaniem)
- miejsce w pokoju dwuosobowym: 216 zł / doba (ze śniadaniem)

Serdecznie zapraszamy do udziału w obradach i wspólnej dyskusji!

Z wyrazami szacunku, serdecznym pozdrowieniem i nadzieją na spotkanie w Uniejowie.

KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI:

dr Anetta Gajda
dr Magdalena Wismont
/sekretariat konferencji/

dr hab. Danuta Kowalska, prof. UŁ
dr hab. Anna Lenartowicz-Zagrodna, prof. UŁ
dr hab. Magdalena Pietrzak, prof. UŁ
prof. dr hab. Rafał Zarębski

Zgłoszenie - konferencja "Jednostka a/i wspólnota. Między konwencją a oryginalnością"

